

Gedimino Grinos asmeninės bibliotekos knygas skaitys Anykščių bibliotekos skaitytojai

Audronė
BEREZAUSKIENĖ

Sakoma, kad knyga yra geriausia dovana. Knygas žmonės dovanoja ne tik vieni kitiems, bet ir bibliotekoms. Dovanų gauna ir Anykščių L. ir S. Didžiulių viešoji biblioteka. Anykštėnams savo asmeninės bibliotekos knygų bei periodinių leidinių kolekciją padovanojo kraštiešis, Anykščių Teresės Mikeliūnaitės kraštotyros draugijos narys, buvęs Valstybės saugumo departamento (VSD) direktorius, atsargos pulkininkas Gediminas Grina. Universalus turinio rinkinyje daugiau kaip šimtas knygų lietuvių, lenkų, rusų, anglų ir latvių kalbomis. Seniausia kolekcijos knyga yra Vaidilutės (Onos Pleirytės-Puidienės) romanas „Tėviškė“ (antra dalis), išleista 1936 m. Kaune, „Raidės“ spaustuvelyje. Didžioji dalis kolekcijos knygų spausdintos XX a. antroje pusėje ir XXI a. pradžioje. Naujausia pagal išleidimo metus yra Severino Vaitiekiaus knyga „Lietuvos žvalgyba XX a. viduryje ir antroje pusėje“ / Pirma knyga: In memoriam Lietuvos žvalgybos ir saugumo pareigūnams (2017 m.). Knygos pratarmėje S. Vaitiekus dėkoja buvusiam VSD direktoriui G. Grinai už galimybę parengti ir išleisti minėtą knygą. Autoriaus padėka išreikšta ir įrašu antraštiniame knygos lape: „Gerbiama p. Gediminai Grinai, buvusiam direktoriui nuo buvusio pavaldinio. Ačiū, kad palaikėte knygos idėją. Autorius. 2017 m. gegužės 11 d., Vilnius.“

Didžiausi savo formatu ir apimtimi yra Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos mi-

nisterijos keturi informaciniai leidiniai „Krašto apsauga“ (2002–2005 m.). Daugiau kaip 700 puslapių apimties leidiniuose pateikiama informacija apie karių kultūrinį ir sportinį gyvenimą, jų kovinį rengimą, dalyvavimą tarptautinėse operacijose, tarptautinį karinį bendradarbiavimą, įvairias krašto apsaugos sistemos aktualijas.

Tautvilio Užos nuotrauka

G. Grina dalinasi genealoginio medžio sudarymo patirtimi, 2017 m., Anykščiai

Visose kolekcijos knygose yra G. Grinos autografi, kai kurios jų – su asmeninės bibliotekos savininko komentaris bei jam skirtais dovanojimo įrašais. Knygoje „Politinių idėjų sistema“ (2006 m.) antraštiniame lape yra autoriaus Jono Gedimino Siauruko įrašas: „Gerb. p. Gediminai Grinai, generole, jei neliks patriotizmo, nepadės jokia, net geriausia organizacija! Ugdykime jį, kaip mūsų protėviai ugdė... Linkiu sėkmės! Pagarbiai, autorius.“

Perduodamas Viešajai bibliotekai Juozo Prapiesčio knygą „Amalo uogos“ (2016 m.), G. Grina įrašė savo komentarą: „Su šiuo nuostabiu žmogumi susipažinau 2001 m. Tuo metu tarnavo Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos. Ilgametis žvalgybos analizės vadovas, labai gerbiamas tiek vadovų, tiek ir pavaldinių. Su

didėle pagarba – Gediminas Grina, ats. plk.“

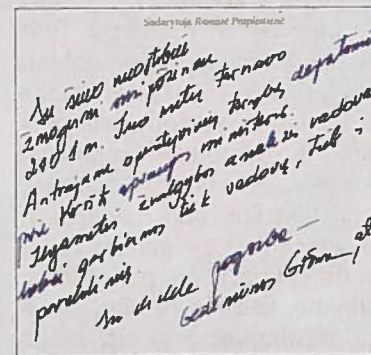
VB Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus fondą papildė G. Grinos sukaupti periodiniai leidiniai: 1988, 1989 metų Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio savaitraščio „Atgimimas“ komplektai, 1987, 1988, 1989 ir 1990 metų savaitraščio „Gimtasis kraštas“ komplektai, keletas 1988 metų Lietuvos rašytojų sąjungos savaitraščio „Literatūra ir menas“ bei laikraščio „Tarybinis studentas“ numerių.

Taip pat kolekcijoje saugoma keletas leidinių, susijusių su G. Grinos studijomis Vilniaus universiteto Fizikos fakultete. Šie leidiniai turi sąsają su kitu mūsų kraštiečiu, mokslininku, dėstytoju Alfonsu Juodviršiu, kilusiu nuo Zablackų k. (Anykščių r.), kuris fizikos studentams dėstė bendrąją molekulinę fiziką, kitas puslaidininkių fizikos specializacijos disciplinas. Kolekcijoje taip pat yra A. Juodviršio (kartu su kitais autoriais) išleistas vadovėlis fizikos studentams „Puslaidininkių fizikos pagrindai“ bei du jo paskaitų komplektai.

Nemažai knygų kolekcijoje susijusios su G. Grinos diplomatine tarnyba. Tai knygos lietuvių ir anglų kalbomis apie tarptautinę politiką, taip pat bendro pobūdžio leidiniai apie JAV: visa serija enciklopedinio pobūdžio leidinių apie įvairias Amerikos vietas, jų istoriją, turistinius objektus anglų kalba.

VB Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje be knygų ir periodinių leidinių saugomi ir G. Grinos rankraščiai, kraštotyros darbai, kuriuose susisteminta archyvinų dokumentų medžiaga, sudaryti genealoginiai medžiai. Tačiau vienų dokumentų prieiga laisva, kitų – ribota. Pavyzdžiui, ištyrinėjus

Šlapelių giminę Kupiškio ir Svėdasų (Anykščių r.) parapijose, 2011 m. sudarytas „Kėginių kaimo Montrimų palikuonių genealoginis medis“, kuriam 11 kartų, 1685 asmenys. Visa medžiaga pateikta dviem formomis – schema ir knyga. Schemoje pateikiami palikuonys pagal atskirus protėvius iš eilės. Knygoje palikuonys pateikiami pagal kartas, skaičiuojant nuo seniausio protėvio. Taigi, šiame medyje visi asmenys (pridedami ir jų vaikai) sugrupuoti pagal priklausymą

G. Grinos autogr. knygoje Amalo uogos

kuriam tai kartai. Prie genealoginio medžio pridėtas ir asmenų abėcėlinis pavardžių sąrašas. Bibliotekoje G. Grinos rankraščių fonde saugomos 1784 m. Anykščių, Kurklių ir Troškūnų parapijų aprašymo transkripcijos lenkų kalba su originalų fotokopijomis. Kolekcijoje galima rasti Viešintų kraštui aktualaus 1790 m. Akmenos dvaro inventoriaus transkripciją (lenkų k.), kurioje detalai aprašytas ne tik pats dvaras, bet ir jo valdiniai iš Didžiuliškių kaimo.

Priminsime, kad G. Grina gimė 1965 m. Anykščiuose, mokėsi ir baigė Anykščių Antano Vienuolio vidurinę mokyklą (dabar – Antano Vienuolio progimnazija) ir tuo pačiu metu Anykščių muzikos mokykloje mokėsi groti fortepijonu. Baigęs mokyklą, studijavo

Vilniaus universiteto Fizikos fakultete. 1990 m. Puslaidininkių fizikos katedroje apsigynė diplominį darbą „Fotochrominio efekto selenituose tyrimas nestacionaraus sužadavimo sąlygomis“, įgijo fiziko-inžinieriaus išsilavinimą. Žemiečio diplominis darbas taip pat saugomas Anykščių bibliotekoje.

Asmeninės bibliotekos savininko draugystė su Anykščių bibliotekininkais prasidėjo jau beveik prieš dešimtmetį, o glaudesnis bendradarbiavimas užsimezgė 2015 metais po Viešojame bibliotekoje vykusio renginio, kurio metu anykštėnai susitiko su Leidybos idėjų centro knygose „Asmenybės. 1990–2015 m. Lietuvos pasiekimai“, „Kas bus kas. Lietuvos ateitis“ aprašytomis asmenybėmis ir bendraautoriais. Renginio metu kartu su kitų nusipelnusių anykštėnų veikla buvo pristatyti ir mūsų kraštiečio G. Grinos nuopelnai Lietuvai. Į knygą „Asmenybės. 1990–2015 m. Lietuvos pasiekimai“ įtraukti žmonės, nusipelnę Lietuvai. Nemažai jų šiandien gyvena ir dirba kituose miestuose ar net valstybėse, bet visų jų laimėjimai, kūriniai garsina Lietuvą pasaulyje.

Anykščių viešosios bibliotekos Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje kartu su kraštiečio G. Grinos dovanotomis knygomis saugoma dar 14 žymių anykštėnų asmeninių bibliotekų kolekcijų.

Asmeninių bibliotekų paveldas yra vertas didesnio ne tik knygotyryninkų, bet ir bibliotekininkų dėmesio, nes tai mūsų tėvelių, senelių bei mūsų pačių kultūrinio gyvenimo dalis.

Projektą remia

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

